

pirmininkavo J. Dagys. Žodyno komisija posėdžiavo apie 10 metų. Tuose posėdžiuose visus terminus patvirtinėti, tolimesniame etape pagal Botanikos instituto planą šis žodynas buvo redaguojamas; redakcinė komisija: vyr. redaktorius J. Dagys ir nariai: A. Lekavičius ir V. Mališauskienė. Žodynas buvo galutinai paruoštas 1962 m. ir išleistas „Minties“ leidyklai, kuri jį išleido 1965 m. Išleistas „Botanikos terminų žodynas“ faktiniai yra anksčiau išėjusio „Lietuviško botanikos žodyno“ II dalis. Šios dalies paruošimas tėsėsi apie 20 metų.

Darbas tuo nesibaigė. Dabar Botanikos žodyno komisija, veikianti kaip Lietuvos botanikų draugijos padalinys prie LTSR MA Botanikos instituto, ėmėsi iš naujo peržiūrėti, patikslinti ir papildyti augalų vardyną, paruošti šios I Botanikos žodyno dalies naują leidimą. Tas darbas sistemingai dirbamas: į komisijos darbą įtraukta keletas naujų specialistų: dumblių vardams – G. Jankavičiūtė, grybų vardams – J. Mazelaitis, samanų vardams – A. Kuzas, dekoratyvinę augalų vardams – Vilniaus universiteto Botanikos sodo vedėja A. Lučinskienė, komisijos sekretoriaus pareigoms – R. Jankevičienė. Posėdžiuose visuomet dalyvauja MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Terminologijos grupės nariai. Darbas jau įpusėtas.

J. Dagys

## TERMININIAI FRAZEOLOGIZMAI SU ASMENVARDŽIAIS

Termininių frazeologizmų daugiausia pasitaiko liaudies šnekamojoje kalboje. Nors mokslo ir technikos pažanga, naujos visuomeninio politinio gyvenimo sąlygos reikalauja vis naujų ne tik vienažodžių, bet ir sudėtinų terminų, tačiau liaudiniai termininiai frazeologizmai į šiuolaikinę mokslinę terminiją palyginti retai patenka. Dar rečiau mokslinėje terminijoje jie atsiranda kaip verstiniai iš kitų kalbų.

Daugiausia termininių frazeologizmų pasitaiko augalų pavadinimų tarpe, pvz.: *kiškio kopūstai* „kiškiakopūstis“, *varlės ašarėlės* „nemiršelė“, rečiau gyvūnų terminijoje – *medinoji ožka* „stirna“, *Biržų vagis* „laumžirgis“, dar rečiau techniškųjų mokslų šakose, pvz.: astronomijoje – *dangaus rykštė* „kometa“, geologijoje – *perkūno kulka* „belemnitas“ ir t. t.

Atskirą termininių frazeologizmų grupelę sudaro tokie, kurie tam tikru atžvilgiu siejasi su onomastika, nes vienas jų komponentas yra asmenvardis, pvz., *Marės lapai*<sup>1</sup>, *Jonio dobilai* ir t. t. I tokius frazeologizmus įeinantieji vardai beveik ištisai yra krikščioniški, todėl jie iš dalies nusako ir tokią terminų atsiradimo apytikslę istorinę datą, t. y. lietuvių kalboje jie pradėjo formuotis, praėjus kuriam

<sup>1</sup> Rašant straipsnį, naudota ši literatūra ir rankraštiniai fondai: J. Dagys, Lietuviškas botanikos žodynas, I, Kaunas, 1938; I. Edelmane, Daži augu nosaukumi, kas saistomi ar krāsu, garšu un smaržu nosaukumien, – Veltijums Akadēmikim Jānim Endzelinam 1873–1973, Rīgā, 1972, p. 274–292; J. Elisonas, Zoologijos sistematikos terminų žodynėlis, Kaunas, 1920; Jacoby, Litauischen Litterarischen Gesellschaft, II, Heidelberg, 1887, p. 133–143; J. Kalvaitis, Lietuviskų wardų klėtelė, Tilžė, 1910, p. 72–84; K. Mülenbacha, Latviešu valodas vārdnica, II, Riga, 1925–1927; Akademinio Lietuvių kalbos žodyno kartoteka bei Lietuvių kalbos atlaso fondai, esantys Lietuvių kalbos ir literatūros institute. Kai kurie termininiai frazeologizmai užrašyti pačios autorės iš tarmių.

Termininių frazeologizmų reikšmės pateikiamos pridedamajame sąraše.

laikui po krikščionybės įvedimo. Asmenvardis kai kuriuose liaudiniuose terminuose greičiausiai atsirado dėl to, kad dauguma gelių bei augalų nuo seno buvo vartojami liaudies medicinoje, o jų žydėjimo ir vaistams rinkimo metas kaip tik suvieniję su bažnyčios nustatytomis kalendorinėmis kokių nors šventųjų dienomis. Tuo gal ir galima paaiškinti dažniau už kitus pasitaikančius, aiškiai lietuviškus termininius frazeologizmus, savo sandaroje turinčius asmenvardį *Jonas*, *Jonis* (pvz., *Jono barškulėlė*, šv. *Jono linelai*, *Jonio žolės* ir kt.). Tuo tarpu termininis frazeologizmas – *pamatų jūzapas*, „rupūžė“ greičiausiai gali būti atsiradęs eufemistiniai sumetimais, norint tą gyvį nusakyti švelnesniais žodžiais. Kitą vertus, jam atsirasti gal padėjo senovinių tikėjimų reliktas – buvęs paprotys garbinti kai kuriuos gyvius. Be to, gal asmenvardžiui, i frazeologizmą jeiti turėjo įtakos ir jo populiarumas. Juk dauguma tokų frazeologizmų yra sudaryti su populiarų šventųjų vardais (plg. *Jonas*, *Juozapas*, *Jurgis*, *Marija* ir pan.). Kituose termininiuose frazeologizmuose asmenvardis tikriausiai pateko į lietuvių kalbą, verčiant terminą iš svetimos kalbos, pvz., *Benedikto kardas*, plg. lot. *Cnicus benedictus*, arba *kardų benediktas* – plg. rus. *кардобренедикт*, *Jono duonmedis* – plg. vok. *Johannisbrotbaum* ir kt. Pastebėtina, kad mokslinei terminijai ypač pasitarnavo lotynų kalba, iš kurios daugiausia išversta terminų į lietuvių kalbą. Kai kurie tokie vertiniai savo struktūra skiriasi nuo iprastinių šios rūšies terminų ir, galimas daiktas, laikytini nelabai vykusiais, pvz., *žilė jokūbaitė* vadinamas greitai peržydingis ir pasenstantis augalas, kurio sėklų skirtukai viršunėse turi tartum žilus plaukus (plg. lot. *senecio Jacobaea* – lot. *senex*, „senelis, žilis“).

Aptariamieji termininiai frazeologizmai daugiausia sudaryti iš pagrindinės žodžių junginio dalies – daiktavardžio (pažymimojo žodžio) ir pažyminio. Pagrindinis daiktavardis juose nors ir išlaiko būdingus kaitybos elementus (gali būti linksniuojuamas), tačiau dažniausiai pasitaiko tik vns. ir dgs. vardininkas. Pažyminio funkcijas atliekantis žodis tokiuose frazeologizmuose dažniausiai yra išreikštasis asmenvardžio kilmininku, pvz., *Jurgio raktai*, *Marijos linelai* ir t. t.

Lietuvių šnekamosios kalbos terminijoje palyginti retesni atvejai, kada pažyminys yra išreikštasis būvardžiu, suderintu su pažymimuoju žodžiu gimine, skaičiumi ir linksniu (plg. *paprastoji barborytė*)<sup>2</sup>. Tuo tarpu, pavyzdžiui, rusų kalbai tokios darybos vardažodiniai termininiai ir netermininiai frazeologizmai labai būdingi<sup>3</sup>, plg. *грудная клемка*, „krūtinės ląsta“. Be to, tokio tipo lietuvių kalbos termininiuose frazeologizmuose asmenvardis neretai žymi ir gen ties

<sup>2</sup> Dabartiniu metu kai kuriuose raštuose į sudėtinius terminus įeinančių asmenvardžių rašymas labai įvairuoja. Kartais tame pačiam veikale asmenvardžiai pateikiama nevienodai, pvz., *kardų Benediktas*, *Žilė Jokūbaitė*, vaistinis *juozapas*, *laukinis jokūbėlis*, *Jurgio raktai*, arba: *Benedikto kardas*, *Marijos kardas*, *jurgio raktai* ir t. t. Šiame straipsnelyje didžiaja raide rašomi tie asmenvardžiai, kurie sudėtiniam termine atlieka pažyminio funkcijas ir vartojami vien kaip priklausymo kilmininkai, t. y. sudėtiniam termine nelinksniuoju (pvz. *Jurgio raktai*, plg. *Sodeaug Jurgio raktų*). Mažaja raide rašomi tie, kurie sudėtinuose terminuose eina pažymimuoju žodžiu, yra vartojami kaip bendriniai žodžiai ir gali būti kaitomi linksniais ir skaičiais (pvz., *laukinis jokūbėlis*, plg.: *Atnešk priskynus man laukinių jokūbelių*). Pastarojo tipo frazeologiniai pavadinimai ypač būdingi mokslo veikalų kalboje.

<sup>3</sup> А. П. Мордвилко, Очерки по русской фразеологии, Москва, 1964, p. 25.

pavadinimą (pvz., *rudeninė elenutė*, plg. lot. *Helenium autumnale*. Dar palygink tos rūšies kitą frazeologizmą, kuriame asmenvardis nežymi genties pavadinimo, pvz. *laukinis jokūbėlis* „karčioji šiušelė“, lot. *Erigeron acer*).

Tokių termininių frazeologizmų semantinė struktūra pagrindiniai bruožais yra panaši į vardažodinių netermininių frazeologizmų struktūrą, tačiau turi ir išskirtinių požymiu. I botanikos terminus įeinantys daiktavardžiai kone ištisai priklauso botanikai (pvz., *dobilėlis*, *lelija* ir t. t.), ir, būdami junginyje, jie yra taip pat išlaikę savo tiesiogines reikšmes, o perkeltinę reikšmę yra sukoncentravęs pažymynys, plg. *Juozapo lelija*, *Marės vyšnia* ir kt. Tik vienas kitas toks sudėtinis terminas yra sudarytas su žodžiais iš kitų gyvenimo sferų (pvz. *ašaros*, *kardas*); dažniausiai čia lemiamą vaidmenį yra suvaidinę paties augalo formos bei pavidalo (lapų ar žiedų) panašumas į kurį nors daiktą. Palyginti mažai tos rūšies reliatyviai motyvuotų sudėtinį terminą, kurie sietini su paukščių ar gyvulių sferos sąvokomis (plg. šv. *Juozapo kuilys*). Pastebėtina, kad labai dažnai visas toks sudėtinis terminas yra vartojamas perkeltine reikšme ir asocijuojasi su laisvuoju žodžiu junginiu, kuriame atskiri žodžiai vartojami savo nominatyvinėmis reikšmėmis. Palyginkime, pavyzdžiui, sudėtinį liaudinį botanikos terminą *Jurgio raktai*, greičiausiai atsiradusį dėl gėlės, kiek primenančios savo išvaizda raktą, sukelto išvaizdžio ir laisvą žodžių junginį – *Jurgio raktai*, betarpiskai apibūdinanti daiktą, priklausantį asmeniui – Jurgui (plg. čia *Jurgio raktai*, ne *tavo*). Tą patį galima pasakyti apie botanikos terminą *Marijos čebatukas*, zoologijos terminą šv. *Jūzapo kuilis*, astronomijos terminą *Jokūbo lazda* ir t. t.

Viename kitame tos rūšies termine nesunku atsekti ir tam tikro dirbtinumo pėdsaką. Greičiausiai vienos sąvokos terminas yra pasidaręs sudėtiniu žodžiu junginiu, siekiant ritmiško garsų sąskambio, pvz., *marytė–katrytė*, *mariuška–petriuška* ir t. t. Atskirose tarmėse kartais tas pats vabalėlis – „boružė“ yra pavadinamas vienu žodžiu, pvz., *katrytė*, *marytė*, *petrelė*, *barborytė*, o sudėtiniu terminu pasidaryti, greičiausiai, jam sudarė sąlygas paprotys. Pavyzdžiui, nutūpusiam ant rankos vabaliukui mėgstama sakyti: „*maryte–katryte*, parodyk teisybę, jeigu lietus, tai sédék, o jei giedra, tai nulék“.

Reikia pasakyti, kad kai kurie tos rūšies termininiai frazeologizmai lietuvių tarmėse turi palyginti aiškius paplitimo arealus. Pavyzdžiui, minėtoji *marytė–katrytė*, dažniausiai šalia *dievo karvytės* gana dėsningai vartojama rytų Lietuvoje Biržų, Joniškėlio, Panevėžio, Vabaliinko apylinkėse.

Kai kurie tos rūšies termininiai frazeologizmai, kaip ir netermininiai vardažodiniai pastovūs žodžių junginiai, lietuvių kalbos plote gali būti vartojami polisemiškai. Vienu ir tuo pačiu sudėtiniu terminu yra vadinami skirtinių augalai, pvz., šv. *Jono karkliuka*s botanikoje yra vadinamas: 1. „*karklavijas*“ (*Solanum dulcamara*) ir 2. „*rykštinė karpažolė*“ (*Euphorbia virgata*); *dievo karvele* zoologijoje vadinama: 1. „*boružė*“ (*Coccinella septempunctata*) ir 2. „*mažas šviesiai raudonos spalvos vabaliukas*“ (*Trombidium holosericum*).

Be to, pažymėtina, kad ypač botanikoje gausėsinonimika būdinga tiems augalams, kurių gydomosios savybės buvo žinomas iš seno. Beje, dar galima pasakyti, kad sinonimai dažniausiai yra išreikšti vienu žodžiu, o ne termininiais frazeologizmais.

Žemiau pateikiamas sąrašas kai kurių termininių frazeologizmų, sudarytų su asmenvardžiais. Greta taip pat nurodomi variantai, sinonimai ir svetimų kalbų atitikmenys, jei juose galima ižvelgti dvię žodžių šaknis, o viena iš jų – asmenvardis. Geografija nurodoma tik tą sudėtinį terminą, kurie yra užrašyti iš tarmių.

Augalų pavadinimai:

a) kai asmenvardis eina pažyminiu, pvz.,

*Benedikto kardas* bot. „kartusis šventadagis“ (*Cnicus benedictus*).

Plg. var. *kardų benediktas*. Dar plg.: rus. *кардобенедикт*, vok. *Benediktenkraut*.

*Birutės balanda* bot. „pajūrinė balandūnė“ (*Atriplex litorale*). (Sakoma, jog šis augalas buvęs rastas Palangos apylinkėse.)

*Jonio dobilai* bot. „kalninis dobilas“ (*Trifolium montanum*). Plg. var. Šv. *Jono dobilas*: Šv. *Jono dobilas pievose auga* (Skr.).<sup>4</sup>

*Jonio žolės* bot. „krūminis kūpolis“ (*Melampyrum nemorosum*). Plg.: lat. *Jāņa zāle*, rus. *иван-да-марья*, vok. *Hainwachtelweizen*.

*Jono duonmedis* bot. „saldžiavaisis pupmedis“ (*Ceratonia Siliqua*). Plg. vok. *Johannisbrobaum*.

šv. *Jono barškulėlė* lot. „barškutis“ (*Alectorolophus*): *Mes tai šv. Jono barškulėlė vadina* (Šd).

šv. *Jono dobilėlis* bot. „paprastasis perluotis“ (*Anthyllis vulneraria*): Šv. *Jono dobilėlis dar čia auga* (Pbr, Brž).

šv. *Jono karkliukai* bot. 1. „karklavijas“ (*Solanum dulcamara*). 2. „rykštinė karpažolė“ (*Euphorbia virgata*).

šv. *Jono lineliai* (Kd) bot. „paprastoji linažolė“ (*Linaria vulgaris*). Plg. sinon. *Marijos lineliai*.

šv. *Jono papartis* bot. „jonpapartis“ (*Onoclea Struthiopteris*).

šv. *Jono rakteliai* bot. 1. „paprastasis garždenis“ (*Lotus corniculatus*). 2. „pavasarinė raktažolė“ (*Primula veris*): *Mūsų sodne.yra tik geltonųjų šv. Jono raktelių* (Sk, Jnš, Žml). Plg. sinon. *Jurgio raktai*, šv. *Petro raktai* (rakteliai): *Geltonieji šv. Petro rakteliai ir miškuos aug* (Škn, Vdšk).

šv. *Jono žolės* bot. „jonažolė“ (*Hypericum*). Plg. vok. *Johanniskraut*.

*Juozapo lelija* bot. „baltoji lelija“ (*Lilium candidum*): *Man tai visų gražiausia Juozapo lelija – ji labai skaniai kvepia* (Sk, Jnš, Kair). Plg. var.: *juozapinė lelija*: *Vieni sako Juozapo lelija, kiti sako juozapinė lelija, kaip kam patink* (Kair).

*Juozapo rykštė* (Vdšk) bot. „darželinis kardelis“ (*Gladiolus communis*). Plg. var. šv. *Jurgio rykštės* (Kn).

šv. *Juozapo žiedeliai* (Brž) bot. „baltažiedė plukė“ (*Anemone nemorosa*).

*Jurgio raktai* žr. šv. *Jono rakteliai*.

*Marės lapai* bot. „vaistinė bitkrėslė“ (*Tanacetum balsamita*). Plg. sinon. *Marijos vainikėlis*. Dar plg. vok. *Marienblatt*.

*Marės vyšnia* bot. „kryklė vyšnia“ (*Prunus cerasus ?*): *Marės vyšnios man nepriimnos, sakytam, jom ko trūksta, sunka balta* (Trgn).

<sup>4</sup> Santrumpos kaip akademinio „Lietuvių kalbos žodyno“.

*Marės žolė* bot. 1. „paprastojo jonažolė“ (*Hypericum perforatum*). Plg. var.

*Marijos žoliukės*, sinon. *Jėzaus žaizdų žolė*. Dar plg. vok. *echtes Johanniskraut*.

2. „pievinė miegalė“ (*Succisa pratensis*).

*Marijos ašaros* (Pn) bot. „kiškio ašarėlės“ (*Briza media*).

*Marijos čebatukas* (Vnd) bot. „mėlynoji kurpelė“ (*Aconitum Napellus*).

*Marijos kardas* bot. „margainis“ (*Silybum Marianum*). Plg. var. *Marijos karda*.

Plg. vok. *Mariendistel*.

*Marijos kryžius* (Trgn) bot. „pievinė kartenė“ (*Cardamine pratensis*).

*Marijos lelija* bot. „miškinė lelija“ (*Lilium Margaton*): *Rodijo Marijos lelijos duot, ale aš jos nepažįstu* (Trgn). Plg. sinon. *Jėzaus lelija*.

*Marijos lineliai* žr. šv. *Jono lineliai*.

*Marijos mėta* (Sld, Rdž) bot. „vaistinė melisa“ (*Melissa officinalis*).

*Marijos panos lelijelė* bot. „pelkinė mandrauninkė“ (*Parnassia palustris*).

*Marijos rožė* bot. „grauželinė gudobelė“ (*Crataegus oxyacantha*): *Matysi, kokia*

*Marijos rožę gavau, žydi kaip nusnigta* (Trgn).

*Marijos vainikėlis* žr. *Marės lapai*.

šv. *Petro rakteliai* žr. šv. *Jono rakteliai*.

b) kai asmenvardis eina pažymimuoju žodžiu, pvz.,

*paprastoji barborytė* (*Barbara vulgaris*). Plg. vok. *echtes Barbenkraut*.

*stačioji barborytė* (*Barbara stricta*). Plg. vok. *steifes Barbenkraut*.

*rudeninė elenutė* (*Helenium autumnale*).

*žilė jokūbaitė* (*Senecio Jacobaea*). Plg. len. *starzec Jakóbek*, vok. *Jakobskreuzkraut*. (Augalas žydi liepos mén. apie kalendorinę Jokūbo dieną).

*laukinis jokūbėlis* bot. „karčioji šiušelė“ (*Erigeron acer*).

*vaistinis juozapas* (*Hyssopus officinalis*).

*laukinis motiejukas* (*Phleum Boehmeri*).

*pašarinis motiejukas* (*Phleum pratense*).

*laukinis saliamonas* bot. „dirvinė buožainė“ (*Knautia arvensis*).

blizgančioji veronika (*Veronica polita*). Plg. rus. *вероника блестящая*.

(Be *blizgančiosios veronikos* LBŽ su šiuo vardu sudarytų dar pateikiama 17 augalų pavadinimų. Kadangi ten pat nurodoma, jog šio augalo vardo „prasmė ir kilmė“ esanti neaiški – galima esą sieti jį su šv. Veronikos vardu, o taip pat ir su graikų *phero* „nešu“, *nikē* „pergalė“, todėl straipsnelyje tepateikiami vien lietuviški pavadinimai, plg.: *čiobralapė* v., *dirvinė* v., *gebenialapė* v., *ilgalapė* v., *paprastoji* v., *pavasarinė* v., *pelkinė* v., *persinė* v., *plačialapė* v., *pūdinė* v., *storalapė* v., *šaltininė* v., *tamsioji* v., *trilapė* v., *upelinė* v., *vaistinė* v., *varpotoji* v.).

Gyvūnų pavadinimai:

a) kai asmenvardis eina pažyminiu, pvz.,

šv. *Jono vabaliukas* zool. „jonvabalis“ (*Lampyris splendidula*). Plg. var. šv. *Jono vabalėlis*: Švento Jono vabalėlis tai toks kirminėlis, naktį miške žiba (Jnš, Sk).

Dar plg. lat. *Jāņa tārpiņš*, rus. *иванов червячек*, vok. *Johanniswürmchen*.

šv. *Marijos žuvelė* zool. „plekšnė“ (*Pleuronectes flesus*).

šv. *Juozapas* kuilys zool. „karkvabalis“ (*Melolontha vulgaris*). Plg. var. šv. *Jūzapo* kuilis<sup>5</sup> (Plik).

Šv. *Petro karvelė* (*karvytė*) žr. *dievo barborytė*

b) kai asmenvardis eina pažymimuoju žodžiu, pvz.,

*dievo barborytė* zool. „boružė“ (*Coccinella septempunctata*). Plg. var. bei sinon.: *babuška*—*mariuška* (Eiš, Mrk), *dievo katrytė* (Vb), *dievo marytė* (Jnšk, Pbr, Pn, Ps), *dievo petruška* (Pbr), *katrytė*—*marytė*, *marytė*—*katrytė*, *marytė*—*karusytė* (plg. asmenvardj *Karolina*), *katriušytė*—*mariušytė* (Vb), *mariušytė*—*katriušytė*, *maruška*—*petruška*, šv. *Petro karvelė* (*karvytė*) (Vb), *velnio marytė*. Dar plg. vok. *Marienkäferchen*. (Galima dar paminėti, jog šnekamojoje kalboje *boružė* kai kur maišoma su mažyčiu šviesiai raudonos spalvos vabalėliu (*Trombidium holosericum*)).

*babuška*—*mariuška* žr. *dievo barborytė*

*dievo katrytė* žr. „ „ „

*dievo marytė* žr. „ „ „

*dievo petruška* žr. „ „ „

*katrytė*—*marytė* (*marytė*—*katrytė*) žr. „ „ „

*marytė*—*karusytė* žr. „ „ „

*mariušytė*—*katriušytė* (*katriušytė*—*mariušytė*) žr. „ „ „

*maruška*—*petruška* žr. „ „ „

*velnio marytė* žr. „ „ „

pamatų *Jūzapas* zool. „paprastoji rupūžė“ (*Bufo vulgaris*) (Mžk).

Astronominiai pavadinimai:

a) kai asmenvardis eina pažyminiu, pvz.,

*Abakuko* žvaigždė astr. „viena iš žvaigždžių“.

*Grigo ratai* (Jnš, Sk) astr. „vienas iš žvaigždynų; septynių žvaigždžių konstelacija atšiaurio dangaus srity (Ursa Major).

*Jokūbo lazda* „viena iš žvaigždžių“.

*Noako karvelis* „viena iš žvaigždžių“.

J. Lipskienė

### TRIKALBIS TERMINŲ ŽODYNAS

V. Kairys, A. Kaminskas, Z. Kudirka, R. Kundrotienė, [M. Lipšicas], A. Mačernius, J. Norkus, J. Riaubūnas, J. Stanaitis, B. Stulpinas, A. Šliavas. Rusų–lietuvių-anglų kalbų skaičiavimo technikos terminų žodynas, Vilnius, 1971, 600 p.

1. Prieš trejetą metų lietuviškų terminų žodynų sąrašą papildė dar vienas naujas terminų žodynas. Jį paruošė autorų kolektyvas – Vilniaus V. Lenino skaičiavimo mašinų gamyklos ir Skaičiavimo mašinų specialaus konstravimo biuro inžinierių grupė. Tai didokas skaičiavimo technikos terminų žodynas, šalia specialių šios srities terminų pateikiantis ir kai kurias technikos bei fizikos terminų grupes. Ir apimtimi, ir pagal tipą jis daug kuo skiriasi nuo anksčiau išėjusių lietuviškų technikos terminų žodynų, pavyzdžiui, A. Novodvorskio „Anglų

<sup>5</sup> Gausi *karkvaballo* sinonimika pateikiama Lietuvių kalbos atlaso (Leksika), I, žemėlapyje 84 (spausdinamas).